

KIDS WORLD SCHOOL, NAGPUR
SESSION – 2026-27
CLASS -VIII
SUBJECT –MARATHI

UNIT		Topic	Sub-Topic	Month		Suggested Ice-Breaking Activity	Teaching Pedagogy	Curricular Goals	Competency	Expected Learning Outcome	Assessment
No.	Name			Starting	Closing						
1	कविता 1. मातृवंदना			July Day 1	July	मूक अभिनय (Action Game) आई काम करत आहे असे अभिनय करून इतरांनी ओळखायचे.	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	संस्कार मूल्य रुजविले, भाषाविषयक कौशल्य विकसित केले, कवितेचे पाठांतर केले.	
1	कविता 1. मातृवंदना			Day 2		आईची हाक प्रत्येक विद्यार्थी “आई” वेगवेगळ्या भावनेत म्हणेल (आनंद, दुःख, राग).	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	कवितेतील भाव समजून स्वतःच्या शब्दांत लिहू शकले. “मातृप्रेम” या संकल्पनेवर लघुलेखन करू शकले.	
1	कविता 1. मातृवंदना			Day 3		हवेत बोटाने आईचे चित्र काढा.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	आईच्या गुणांचे वर्णनात्मक लेखन करू शकले. कविता समजून प्रश्नांची लेखी उत्तरे देऊ शकले.	
2	पाठ (कथा) 2.डोळ्यांची किंमत			Day 4		डोळे बंद करा (1 मिनिट अनुभव) सर्व विद्यार्थ्यांनी 30 सेकंद डोळे बंद ठेवायचे आणि अनुभव सांगायचा.	कथन पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	जीवन मूल्यांची ओळख करून दिली, संभाषण कौशल्य विकसित केली, वैचारिक कौशल्य विकसित केली.	

2	पाठ (कथा) 2.डोळ्यांची किंमत			Day 5		काय बदललं? वर्गात एक वस्तू बदलून ठेवायची – विद्यार्थी ओळखतील.	कथन पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	विद्यार्थी पाठ समजून योग्य व अचूक उतारे लिहू शकले. प्रश्नातील मुद्दे ओळखून त्यावर आधारित उत्तर तयार करू शकले.	
2	पाठ (कथा) 2.डोळ्यांची किंमत			Day 6		शिक्षक एका बिंदूकडे पाहायला सांगेल – किती वेळ लक्ष टिकते?	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	पूर्ण वाक्यांत उत्तर लिहिण्याची सवय लागेली. लघुउत्तरी प्रश्नांना संक्षिप्त व नेमके उत्तर देऊ शकले. दीर्घ उत्तरी प्रश्नांसाठी विस्तृत उत्तर लिहू शकले.	
3	पाठ 3 आकाशदर्शन			August Day 1	August	10 सेकंद डोळे बंद करून आकाशाची कल्पना करा.	चर्चा पद्धती ,स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित केले, भाषा विषयक घटकांचे ज्ञान करून दिले .	
3	पाठ 3 आकाशदर्शन			Day 2		मी काय पाहतो? (Act) विद्यार्थी आकाशातील गोष्ट अभिनयाने दाखवेल.	चर्चा पद्धती ,स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	निरीक्षण कौशल्य विकसित केले.	

3	पाठ 3 आकाशदर्शन			Day 3		कृती ओळखा (Silent) सूर्य उगवणे/मावळणे - अभिनय. चर्चा पद्धती स्पष्टीकरण पद्धती	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी पाठ समजून योग्य आणि अचूक उत्तरे लिहू शकले.. प्रश्नातील मुख्य मुद्दे ओळखून उत्तर तयार करू शकले. पूर्ण वाक्यांमध्ये उत्तर लिहिण्याची सवय लागली.	
4	पाठ 4.अनाथांची आई : सिंधुताई			Day 4		"फुंकर वंदना": लागलेल्या जागेवर फुंकर मारण्याची अॅक्शन + "माईची फुंकर औषध".	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	संस्कार मूल्य रुजविले, थोर व्यक्तींविषयी आदरभाव निर्माण केला, भाषाविषयक घटकांचे ज्ञान करून दिले.	
4	पाठ 4.अनाथांची आई : सिंधुताई			Day 5		अंधार ते उजेड": "अंधार" म्हणताना डोळे झाका, "उजेड" म्हणताना "माई" बोला. 3 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	पाठ वाचून त्यातील मुख्य घटनांचा क्रम समजू शकले. सिंधुताईच्या जीवनातील संघर्ष व त्यावर मात करण्याची जिद्द ओळखू शकले. "अनाथांची आई" ही उपाधी का मिळाली हे स्पष्ट करू शकले.	
4	पाठ 4.अनाथांची आई : सिंधुताई			Day 6		प्रत्येक विद्यार्थी "मदत" कशी करतात हे कृतीतून दाखवेल	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	"अनाथांची आई" ही संकल्पना लेखनातून स्पष्ट करू शकले. पाठाचा सारांश (Summary) लिहू शकले. योग्य शब्दसंपत्ती वापरून लेखन सुधारले. भावना व्यक्त करताना योग्य शब्दांची निवड केली. सिंधुताईच्या जीवनावर लघुनिबंध लिहू शकले.	

4	पाठ 4.अनाथांची आई : सिंधुताई			Day 7		भाकरी थापण्याची ॲक्शन + सर्व: "माईच्या हातची भाकरी".	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	योग्य शब्दसंपत्ती वापरून लेखन सुधारले. भावना व्यक्त करताना योग्य शब्दांची निवड केली. सिंधुताईच्या जीवनावर लघुनिबंध लिहू शकले.	Assessment as Learning
5	कविता 5. कापनी			September Day 1	September	कृती करा – शब्द बोला” शिक्षक शब्द सांगेल: “कापणी” विद्यार्थी कृती दाखवतील	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	कवितेचे पाठांतर केले, निरीक्षण कौशल्य विकसित केले, भाषाविषयक कौशल्य आत्मसात केली	
5	कविता 5. कापनी			Day 2		शेतकरी शेतात काय करतात ते कृतीद्वारे दाखवा.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	कवितेचा आशय समजून स्वतःच्या शब्दांत लिहू शकतील. कवितेतील मुख्य कल्पना ओळखून प्रश्नांची योग्य उत्तरे लिहू शकतील.	
6	पाठ 6.बाळाचे पाय पाळण्यात दिसतात			Day 3		शिक्षक गुण सांगतील आणि विद्यार्थी त्या गुणासाठी thumbs up/down दाखवतील.	चर्चा पद्धती स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विज्ञानविषयक घटकांची माहिती करून दिली निरीक्षण कौशल्ये विकसित केली विषयाची माहिती करून दिली	

6	पाठ 6.बाळाचे पाय पाळण्यात दिसतात			Day 4		विद्यार्थ्यांना "emoji faces" करून भावना/गुण दाखवायला सांगितले जाईल.	चर्चा पद्धती स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	"बाळाचे पाय पाळण्यात दिसतात" या म्हणीचा अर्थ समजू शकले. बालपणी दिसणाऱ्या गुणांचा पुढील आयुष्यावर होणारा परिणाम स्पष्ट करू शकले.	
6	पाठ 6.बाळाचे पाय पाळण्यात दिसतात			Day 5		झाड अॅक्शन": हात वर झाडासारखे + "संस्काराचे झाड वाढवू".	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या प्रश्नांचे अचूक आकलन करून योग्य उत्तरे लिहू शकले. लघु व दीर्घ उत्तरे यांतील फरक ओळखून योग्य प्रकारे लेखन करू शकले.	
6	पाठ 6.बाळाचे पाय पाळण्यात दिसतात			Day 6		आरसा कृती": आरसा बघण्याची अॅक्शन + "स्वतःला चांगले बनवू"	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	पाठातील घटनांचा क्रम समजून क्रमबद्ध उत्तरे लिहू शकले. व्यक्तीरेखांचे गुणधर्म ओळखून त्यावर आधारित उत्तरे मांडू शकले.	Assessment for Learning
7	पाठ 7.बुद्धिबळाचे डावपेच			October Day 1	October	घोड्याची अॅक्शन करून दाखवा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	भाषाविषयक कौशल्ये विकसित केली, भारतीय संस्कृतीची ओळख करून दिली, विषयाची माहिती करून दिली	

7	पाठ 7. बुद्धिबळाचे डावपेच			Day 2		हत्तीची अंक्शन करून दाखवा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	विद्यार्थ्यांनी बुद्धिबळ खेळाची मूलभूत माहिती समजावून सांगितली. बुद्धिबळातील सोंगट्यांची नावे व त्यांच्या हालचाली ओळखल्या.	
7	पाठ 7. बुद्धिबळाचे डावपेच			Day 3		शिक्षक सोंगटी टाकेल आणि त्या सोंगटीमध्ये जो नंबर येईल तितक्या टाळ्या विद्यार्थी वाजवतील.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी पाठावर आधारित प्रश्न समजून योग्य उत्तरे लिहू शकले. पूर्ण वाक्यात आणि शुद्ध भाषेत उत्तरे लिहिले.	
8	कविता 8. जगणं विसरू नकोस...			Day 4		एकत्र हसू" शिक्षक म्हणतील "३...२...१..." सर्व विद्यार्थी एकत्र मोठ्याने हसतील.	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	जीवनविषयक दृष्टिकोन वृद्धिंगत झाला. भाषाविषयक घटकांचे ज्ञान करून दिले कवितेचे पाठांतर केले.	
8	कविता 8. जगणं विसरू नकोस...			Day 5		शिक्षक म्हणतील "वारा आला!" विद्यार्थी हलक्या हालचालीने एका बाजूला वळतील	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	विद्यार्थी कवितेचा मुख्य संदेश (जीवन आनंदाने जगण्याचा) समजले. कवितेतील भावना आणि आशय स्वतःच्या शब्दांत सांगू शकले.	

8	कविता 8. जगणं विसरू नकोस...			Day 6		“स्टॉप-गो गेम” शिक्षक “Go” म्हणतील → विद्यार्थी जागेवर चालतील. “Stop” म्हणल्यावर → लगेच थांबतील.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी कवितेतील आशय समजून प्रश्नांची योग्य उत्तरे लिहू शकले. मुख्य मुद्दे ओळखून पूर्ण वाक्यात उत्तर देऊ शकले.	Assessment of Learning
9	पाठ 9. वाचाल तर वाचाल			November Day 1	November	दोन्ही हात जोडून पुस्तकासारखे उघडा + सर्व: "पुस्तक माझा गुरु". 2 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	जीवनात संस्कारमूल्य रुजविले, भाषाविषयक घटकांचे ज्ञान करून दिले, थोर व्यक्तीविषयी आदरभाव निर्माण झाला.	
9	पाठ 9. वाचाल तर वाचाल			Day 2		अज्ञान" म्हणताना डोळे झाका, "ज्ञान" म्हणताना "वाचू" बोला. 3 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी पाठाचा मुख्य संदेश (सहकार्याचे महत्त्व) समजून घेतले. प्रसंग, पात्रे व घटनाक्रम स्वतःच्या शब्दांत सांगू शकले.	
9	पाठ 9. वाचाल तर वाचाल			Day 3		श्वास घ्या "वाचू", सोडा "मोठे होऊ". 3 वेळा.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी पाठ समजून प्रश्नांची अचूक व पूर्ण उत्तरे लिहू शकले. मुख्य मुद्दे ओळखून स्वतःच्या शब्दांत उत्तर लिहू शकले.	

10	पाठ 10. पक्ष्यांचा राजा : गरुड			Day 4		दोन्ही हात पंखांसारखे बाजूला पसरून + सर्व: "गरुडासारखी भरारी घेऊ". 2 वेळा.	चर्चा पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	पर्यावरणातील विविध घटकांची माहिती करून दिली. भाषाविषयक ज्ञान करून दिले. निरीक्षण कौशल्य विकसित केले.	
10	पाठ 10. पक्ष्यांचा राजा : गरुड			Day 5		"शिकार नजर": हात डोळ्यांवर दुर्बिणीसारखा + "ध्येयावर नजर ठेवू".	चर्चा पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी गरुड पक्ष्याची वैशिष्ट्ये (आकार, वेग, दृष्टी, ताकद) समजावून सांगू शकले. विद्यार्थी गरुडाला 'पक्ष्यांचा राजा' का म्हणतात हे स्पष्ट करू शकले.	
10	पाठ 10. पक्ष्यांचा राजा : गरुड			Day 6		"पिसारा अॅक्शन": हात मागे पिसान्यासारखे हलवा + "संकट झटकून टाकू".	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी पाठावर आधारित प्रश्न समजून योग्य आणि पूर्ण वाक्यात उत्तरे लिहू शकले. विद्यार्थी माहिती शोधून मुद्देसूद उत्तर मांडू शकले.	
11	पाठ 11. बोधगया			November Day 1	November	बुद्ध वंदना": हात जोडून नमस्कार + सर्व: "बुद्ध सरणं गच्छामि". 1 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	भारतीय संस्कृतीची ओळख करून दिली. निरीक्षण कौशल्य विकसित केले. जीवन विषयक दृष्टिकोन वृद्धिंगत केला.	

11	पाठ 11.बोधगया			Day 2		"शांती मंत्र": डोळे मिटून, श्वास घ्या "शांत", सोडा "तीन". 3 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी बोधगया या ठिकाणाचे ऐतिहासिक व धार्मिक महत्त्व समजून सांगू शकले. विद्यार्थी गौतम बुद्ध यांच्या जीवनातील महत्त्वाच्या घटनांची माहिती स्पष्ट करू शकले.
11	पाठ 11.बोधगया			Day 3		बोधिवृक्ष अॅक्शन": दोन्ही हात वर झाडासारखे + "ज्ञानाच्या झाडाखाली बसू". 5 सेकंद शांत.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी प्रश्न नीट वाचून त्याचा आशय समजून योग्य उत्तर लिहू शकले. विद्यार्थी बोधगया या ठिकाणाविषयी संबंधित प्रश्नांची अचूक माहिती लिहू शकले.
12	कविता 12 माय मराठी			Day 4		"शब्दांचे मोती": बोटानी माळ ओवण्याची अॅक्शन + सर्व: "मराठीचे शब्द मोत्यासारखे".	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	भाषाविषयक कौशल्य विकसित झाले, जीवन विषयक संस्कार मूल्य रुजविले, कवितेचे पाठांतर केले.
12	कविता 12 माय मराठी			Day 5		"शाहिरी ढोल": मांड्यावर ढोल वाजवण्याची अॅक्शन + "शूर मराठ्यांची गाथा".	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी कवितेचा आशय स्वतःच्या शब्दांत सांगू शकले. "माय मराठी" या संकल्पनेतून मराठी भाषेचे महत्त्व समजून घेतले.

12	कविता 12 माय मराठी			Day 6		अभंग टाळ": हाताने टाळ वाजवण्याची अॅक्शन + "विठ्ठल विठ्ठल" 1 वेळा हळू.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी पूर्ण वाक्यात, शुद्ध व स्पष्ट उत्तर लिहू शकले. कवितेतील आशयानुसार अचूक व संबंधित उत्तरे लिहू शकले.
13	पाठ 13. कलारीपयट्टू			December Day 1	December	तीक्ष्ण नजरेने समोर बघा + बोट डोळ्यांजवळ + "लक्ष केंद्रित करू".	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	भारतीय संस्कृतीची ओळख करून दिली क्रीडाविषयक ज्ञान वृद्धिंगत झाले निरीक्षण कौशल्ये विकसित केले.
13	पाठ 13. कलारीपयट्टू			Day 2		लाकडी दांडपट्टा फिरवण्याची अॅक्शन + "स्वसंरक्षण करू". 3 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	कलारीपयट्टूची ओळख सांगू शकले. (उत्पत्ती, इतिहास व महत्त्व स्पष्ट करतील). या कलेतील मुख्य तंत्रे, हालचाली व शस्त्रप्रकार ओळखू शकले.
13	पाठ 13. कलारीपयट्टू			Day 3		हाताने लांब तलवार फिरवण्याची अॅक्शन + "शिस्त पाळू".	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	पाठावर आधारित लघु व दीर्घ प्रश्नांची अचूक उत्तरे लिहू शकले. प्रश्न समजून घेऊन योग्य मुद्दे निवडून उत्तर मांडू शकले.

14	पाठ 14 सप्तरंगी इंद्रधनुष्य		January Day 1	January	हवेत ब्रशने इंद्रधनुष्य काढण्याची ॲक्शन + "निसर्गाचा चित्रकार".	चर्चा पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	वैज्ञानिक दृष्टिकोन विकसित झाला,पर्यावरणातील घटकांची माहिती करून दिली, निरीक्षण कौशल्ये विकसित झाली.	Assessment as Learning
14	पाठ 14 सप्तरंगी इंद्रधनुष्य		Day 2		एकसुरात गाणे: " ता ना पि हि नि पा जा	चर्चा पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी इंद्रधनुष्याची संकल्पना समजावून सांगू शकले. इंद्रधनुष्य कसे तयार होते हे सोप्या शब्दांत स्पष्ट केले. इंद्रधनुष्यातील सात रंगांची ओळख करून सांगितले.	
14	पाठ 14 सप्तरंगी इंद्रधनुष्य		Day 3		हाताने पावसाची ॲक्शन + "थांब". मग हात पसरून "ऊन आलं".	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी "सतरंगी इंद्रधनुष्य" या विषयावर ८-१० ओळी लिहू शकले. इंद्रधनुष्याचे वर्णन करणारा छोटा निबंध लिहू शकले. दिलेल्या प्रश्नांची योग्य आणि पूर्ण वाक्यांत उत्तरे लिहू शकले	
15	कविता 15 प्रहरी सीमेचे अमुचे		Day 4		सीमा सलामी": सरळ उभे रहा, हात कपाळावर सलाम + सर्व: "सीमेचे प्रहरी आम्ही". 2 वेळा.	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	जीवनविषयक संस्कार रुजविले, सैनिकांविषयी आदरभाव निर्माण झाला, भाषा विषयक कौशल्ये विकसित झाली.	

15	कविता 15 प्रहरी सीमेचे अमुचे			Day 5		दुर्बिण अॅक्शन": हात डोळ्यांवर दुर्बिणीसारखे + "सीमेवर नजर". 3 सेकंद.	गायन पद्धती, स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	विद्यार्थी कवितेचा आशय समजावून सांगू शकले. "सीमेचे प्रहरी" म्हणजे कोण आणि त्यांचे कार्य काय हे स्पष्ट करू शकले. सैनिकांचे जीवन, कर्तव्य आणि त्याग याबद्दल समज विकसित झाली.	
15	कविता 15 प्रहरी सीमेचे अमुचे			Day 6		हात वर तिरंगा": हात वर झेंडा धरल्यासारखे + "तिरंगा उंच राहो". 3 सेकंद.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी कवितेवर आधारित प्रश्नांची उत्तरे पूर्ण वाक्यांत लिहू शकले. "आपले सैनिक" किंवा "देशप्रेम" या विषयावर ८-१० ओळी लिहू शकले. कवितेचा सारांश स्वतःच्या शब्दांत लिहू शकले.	
16	पाठ 16. रायाजी बांदल			January Day 1	January	तलवार सलामी": हाताने तलवार उपसण्याची अॅक्शन + "शिवरायांसाठी". 1 वेळा.	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	भारतीय इतिहासाची ओळख करून दिली, संस्कार मूल्ये रुजविले, निरीक्षण कौशल्य विकसित झाली.	Assessment for Learning
16	पाठ 16. रायाजी बांदल			Day 2		डोक्यावर पगडी बांधण्याची अॅक्शन + "मावळ्याची शान पगडी"	स्पष्टीकरण पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी पाठाचा आशय समजावून सांगू शकले. रायाजी बांदल यांच्या शौर्याची माहिती सांगू शकले.. इतिहासातील प्रसंग आणि त्यातील पात्रांची भूमिका ओळखू शकले.	

16	पाठ 16. रायाजी बांदल			Day 3		घोड्यावर स्वार" लगाम धरून उड्या मारण्याची ॲक्शन + "टप टप टप" 3 वेळा + "स्वराज्यासाठी निघालो	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी कवितेवर आधारित प्रश्नांची उत्तरे पूर्ण वाक्यांत लिहू शकले. "आपले सैनिक" किंवा "देशप्रेम" या विषयावर ८-१० ओळी लिहू शकले. कवितेचा सारांश स्वतःच्या शब्दांत लिहू शकले.	Assessment as Learning
17	पाठ 17 शब्दकोश (स्थूलवाचन)			February Day 1	February	हाताने पुस्तक उघडण्याची ॲक्शन + सर्व: "शब्दकोश उघडू, ज्ञान वाढवू".	चर्चा पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	निरीक्षण कौशल्ये विकसित झाली, भाषाविषयक कौशल्ये विकसित झाली.	
17	पाठ 17 शब्दकोश (स्थूलवाचन)			Day 2		हाताने हवेत 'अ' पासून ते 'ज्ञ' पर्यंत लिहणे.	लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	विद्यार्थी शब्दकोशाचा योग्य वापर करून नवीन शब्दांचे अर्थ लिहू शकले. दिलेल्या शब्दांचे योग्य स्पेलिंग, अर्थ व उपयोग वाक्यात लिहू शकले. समानार्थी (synonyms) व विरुद्धार्थी (antonyms) शब्द शोधून लेखनात वापरू शकले.	Assessment of Learning

UNIT		Topic	Sub-Topic	Month		Suggested Ice-Breaking Activity	Teaching Pedagogy	Curricular Goals	Competency	Expected Learning Outcome	Assessment
No.	Name			Starting	Closing						
1	वाक्यरचना			July Day 1	July	उठ-बस वाक्य" – शिक्षक: "जेव्हा मी 'कर्ता' म्हणून तेव्हा उभे रहा" → "कर्ता" → सर्व उभे. "क्रियापद" म्हणून तेव्हा बसा" → "क्रियापद" → सर्व बसले. "उभे कोण? कर्ता. बसले कोण? क्रियापद .	चर्चा पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	विद्यार्थी वाक्याचे घटक (कर्ता, क्रियापद, कर्म) ओळखू शकले. दिलेल्या शब्दांपासून योग्य क्रम लावून अर्थपूर्ण वाक्य तयार करू शकले. अपूर्ण/चुकीची वाक्ये ओळखून त्यात दुरुस्ती करू शकले.	

2	अविकारी शब्दांच्या जाती(क्रियाविशेषण अव्यय, उभयान्वयी अव्यय),			July Day 1	July	शब्दावर कृती” शिक्षक वेगवेगळे अविकारी शब्द सांगतील: “हळू” → विद्यार्थी हळू चालतील “लवकर” → पटकन हालचाल करतील	चर्चा पद्धती, प्रश्न उत्तर पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	विद्यार्थी वाक्यात योग्य अविकारी शब्द वापरू शकले. रिकाम्या जागा योग्य अव्ययांनी भरू शकले.	
2	अविकारी शब्दांच्या जाती (शब्दयोगी अव्यय, केवलप्रयोगी अव्यय)			August Day 2	August	भावना दाखवा” शिक्षक शब्द सांगतील: “वा!”, “अरे!”, “अहो!” विद्यार्थ्यांनी फक्त हावभाव/चेहऱ्याने भावना दाखवायच्या	चर्चा पद्धती, प्रश्न उत्तर पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	अविकारी शब्द रूप बदलत नाहीत हे स्पष्टपणे समजावून सांगू शकले. दिलेल्या वाक्यातील अविकारी शब्द ओळखू शकले.	Assessment as Learning
3	निबंध लेखन			September Day 1	September	शब्द ऐकून action करा ☞ “पळणे” → पळण्याचा अभिनय.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	निबंधाची रचना (सुरुवात-मध्य-शेवट) सांगितली. दिलेल्या विषयावर 5-8 वाक्ये लिहिली. योग्य शब्दसंपदा वापरली .	
4	लिंग			September Day 1	September	शिक्षक शब्द बोलेल – पुल्लिंग असेल तर 1 टाळी, स्त्रीलिंग असेल तर 2 टाळ्या, नपुंसकलिंग असेल तर 3 टाळ्या.	चर्चा पद्धती	दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते।	विद्यार्थी पुल्लिंग, स्त्रीलिंग व नपुंसकलिंग यांची ओळख झाली. दिलेल्या शब्दांचे योग्य लिंग सांगितले. पुल्लिंग शब्दांचे स्त्रीलिंग व स्त्रीलिंग शब्दांचे पुल्लिंग रूपांतर करू शकले. वाक्यातील शब्दांचे लिंग ओळखून योग्य बदल केला.	
5	जाहिरात लेखन			September Day 1	September	मूक अभिनय – एखादी वस्तू विकताना दाखवा.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या विषयावर सोप्या शब्दांत जाहिरात लिहू शकले.	Assessment FOR Learning

6	समास			October Day 1 Day 2	October	दोन्ही हात बाजूला पसरा. डावा हात: "पाऊस" → उजवा हात: "पाणी" आता दोन्ही हात टाळी मारून जोडा + "पाऊसपाणी" = 1 शब्द झाला.	चर्चा पद्धती	दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते।	विद्यार्थ्यांनी समासाची संकल्पना समजून सांगितली. विद्यार्थ्यांनी समासयुक्त शब्द ओळखले. विद्यार्थ्यांनी समासाचा विग्रह केला. विद्यार्थ्यांनी विविध प्रकारचे समास ओळखले.	
7	अनौपचारिक पत्र लेखन			October Day 1	October	चित्र पाहून बोला" एखादे चित्र दाखवा (उदा. सुट्टी, वाढदिवस, गाव). विद्यार्थ्यांनी सांगावयाचे की त्या प्रसंगावर ते कोणाला पत्र लिहितील.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या विषयावर सोप्या व स्पष्ट भाषेत पत्र लिहू शकले.	
8	अपठित गद्यांश			October Day 1	October	शिक्षक एक छोटा उतारा वाचतील. सर्व विद्यार्थी एका शब्दात उत्तर देतील.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते। .	दिलेल्या प्रश्नांची योग्य व संक्षिप्त उत्तरे लिहू शकले.	Assessment OF Learning
9	विरामचिन्हे			November Day 1	November	हात सिग्नल गेम" ? = हात वर ! = टाळी . = हात खाली शिक्षक वाक्य बोलतील → सगळे विद्यार्थी कृती करतील.	स्पष्टीकरण पद्धती, प्रश्नोत्तर पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	स्वतः वाक्य/परिच्छेद लिहिताना योग्य विरामचिन्हे वापरली.	
10	चित्र वर्णन			November Day 1	November	आपल्या स्वतःचे चित्र हवेत काढा.	निरीक्षण पद्धती, वर्णन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	चित्राचे बारकाईने निरीक्षण करू शकले. चित्रातील व्यक्ती, वस्तू व घटना ओळखू शकले. चित्राचा मुख्य आशय समजून सांगू शकले. चित्रावर आधारित योग्य शब्दसंपत्ती वापरू शकले.	
11	वचन			December Day 1	December	उभे-बस खेळ एकवचन शब्द ऐकला की उभे राहायचे, अनेकवचन ऐकले की बसायचे.	चर्चा पद्धती	CG-2 वाचनातील प्रवाहीपणा आणि वाचलेल्या मजकुराचे आकलन करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-2.1 योग्य थांबे (pauses) आणि स्वर (intonation) वापरून कथा आणि उतारे अचूक व प्रवाहीपणे वाचतो/वाचते। C-2.2 कथा, कविता, संभाषणे, पोस्टर्स आणि सूचनांचा अर्थ समजून घेतो/घेते आणि त्यातील मुख्य कल्पना ओळखतो/ओळखते।	विद्यार्थी एकवचन व अनेकवचन यांची ओळख झाली. दिलेल्या शब्दांचे योग्य वचन सांगितले. एकवचन शब्दांचे अनेकवचन व अनेकवचन शब्दांचे एकवचन रूपांतर करू शकले. वाक्यातील शब्दांचे वचन ओळखून योग्य बदल केले.	

12	कथा लेखन			December Day 1	December	चित्र बघून त्याप्रमाणे नक्कल करणे.	कथन पद्धती, मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या विषय/चित्रावरून कथा कल्पना तयार केली. सुसंगत आणि अर्थपूर्ण कथा लिहू शकले. साधी, स्पष्ट आणि योग्य भाषा वापरली.	Assessment as Learning
13	काळाचे प्रकार व उपप्रकार			January Day 1 Day 2	January	शिक्षक वाक्य बोलतील आणि विद्यार्थी प्रतिसाद देतील. वर्तमान काळ → उभे भूतकाळ → बसून भविष्यकाळ → टाळी	चर्चा पद्धती, प्रश्न उत्तर पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	काळाची व्याख्या सांगितली. वर्तमान, भूत, भविष्य काळ ओळखले. उपप्रकार (साधा, चालू, पूर्ण) ओळखले. दिलेल्या वाक्यांचा काळ सांगितला. स्वतः योग्य काळात वाक्य तयार केली.	
14	औपचारिक पत्रलेखन			January Day 1	January	टपाल अधिकाऱ्याची (पोस्टमास्टर) नक्कल करणे.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या विषयावर सोप्या व स्पष्ट भाषेत पत्र लिहू शकले.	
14	औपचारिक पत्रलेखन			Day 2		टपाल अधिकाऱ्याची (पोस्टमास्टर) नक्कल करणे.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या विषयावर सोप्या व स्पष्ट भाषेत पत्र लिहू शकले.	Assessment AS Learning
15	* एक शब्द अनेक अर्थ * म्हणी			February Day 1 Day 2	February	उभे-बसा अर्थ: "उत्तर" → "ज्याला उत्तर दिशा आठवली उभे रहा. ज्याला प्रश्नाचे उत्तर आठवले खाली बसा." 4-5 शब्द. वर्ग वर-खाली.	चर्चा पद्धती	CG-1 दैनंदिन संवादासाठी प्रभावी संप्रेषण कौशल्ये विकसित करतो/करते आणि विविध घटना व परिस्थितींचे वर्णन व कथन करून मौखिक अभिव्यक्तीची क्षमता वाढवतो/वाढवते.	C-1.1 संदर्भानुसार योग्य संभाषण करतो/करते। C-1.2 विविध प्रकारचे मजकूर (कथा, कविता आणि संभाषणे) ऐकून त्यातील मुख्य मुद्द्यांचा सारांश सांगतो/सांगते। C-1.3 मौखिक सादरीकरण करतो/करते (वर्गातील वादविवाद, लहान स्वागतपर भाषणे, छोट्या कार्यक्रमांचे सूत्रसंचालन, लघुभाषणे इ.).	शब्द वापरून योग्य वाक्य तयार केले. दिलेल्या म्हणीचा अर्थ स्पष्ट केला. म्हणीचा योग्य प्रसंगात वापर केला.	

16	निबंध लेखन			February Day 1	February	डोळे बंद चित्र: "डोळे बंद. 'माझी शाळा' विषय ऐकल्यावर काय दिसले?	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	निबंधाची रचना (सुरुवात- मध्य-शेवट) सांगितली. दिलेल्या विषयावर 5-8 वाक्ये लिहिली. योग्य शब्दसंपदा वापरली.	Assessment for Learning
17	अपठित गद्यांश			February Day 1	February	शिक्षक एक छोटा उतारा वाचतील. सर्व विद्यार्थी एका शब्दात उत्तर देतील.	मार्गदर्शित लेखन पद्धती	CG-3 सूचना, निमंत्रणे आणि पत्रे लिहिताना स्वतःचे आकलन, अनुभव, भावना आणि विचार व्यक्त करण्याची क्षमता विकसित करतो/करते।	C-3.1 स्वतःचे आकलन आणि अनुभव व्यक्त करण्यासाठी परिच्छेद लिहितो/लिहिते।	दिलेल्या प्रश्नांची योग्य व संक्षिप्त उत्तरे लिहू शकले.	Assessment of Learning